

KOIVISTON viesti

Nro 1 Tammikuu 2016

Koivistolaisten kotiseutulehti vuodesta 1944 lähtien

Tiijät sie?

Suure ja Mahtava suurvalla naisetkiiha taistelii sovas rintamal Kalashnikov käes siin ko miehetkii. Suome naiset pittiit maata pystys vihollista vastaa kotirintamal - hoitiit lapset, vanhukset ja eläimet, tekkiit maatyöt, kaik raskaat mieste työt. Rintamal lotat huolehtiit kanttiinist, koittiit pelastaa haavottuneet, pessiit kaatuneet kotiseuvuillee toimittamista varte.

Sottii jälkee nähti, kui Rauhaa Rakastava Neuvostovalta palkitsi tappotöis mukan ollehi naisiaa renikoil ja paraatimarsseil - juhl neuvostosankareita. Suome lottii toiminta taas rauhasopimukses kielletti "vasistisen"! Ja ei olt kovikaa kaukan sekkää, ko tottuuve torvet tarpeeks kauva "tottuutaa" toittotiit, etteiks osa suomalaisistki alkant uskomaa, et "Juu, vasisteiha ne lotat"!

Lottajärjestö toimi aikoina Koivistolkii. Lottatoiminta läks alkuu Suojeluskuntai ylipäällikö von Esseni päiväkäskyst elokuul 1918, et naisetkii saisiit osallistuu suojeluskuntatyöhö. Sillo otettiiki sit käyttöö järjestönimi Lotta-Svärd. Yhitykse paikallisosasto perustava kokous Koivistol pietti maraskuu alus 1919. Mut jo paljo aikasemmi tällästä naiste vapaaehtosta maampuolustus työtä ol tehty Karjalas Rajajolelt alkae Nurmeksee ast. Höitä ei kuiteskaa sillo viel kutsuttu lotiks.

Nyt mie kyselenkii teilt, et sattuus kuka tietämää, et mil nimel kutsuttii enemmi, enneko ees Lotta-Särd -nimi otetti käyttöö, näitä karjalaisii naisii, kutka oliit siis errällaisii es-lottii?

Jos sie satut tietämää taik muistat jossai kuulles vaik vastaukse tähä miu kysymyksehei, ni teehä palvelus itselleis ja hanki naisilt ylimääräsii piste hii rankinklistahais ja kirjottele tietois Viestil. Paa samal mukkaa tieto siint, et mist sie tuon tiijjon nappasit. Nii, ja sit mieluust viel oma nimi kirjoihi.

Martti Piela

Ensimmäiset Koivistojuhlat Porvoossa 1949 (1/2)

Martti Piela

Ensimmäiset Koivisto-juhlat pidettiin Porvoossa elokuun alussa 1949. Porvooseen on muulloinkin sen jälkeen kutsuttu koivistolaisia tapaamaan sukulaisia ja ystäviä ja muistelemaan aikoja entisiä sekä tutustumaan uusiin, nuorempiin koivistolaisiin ja heidän ystäviinsä; viimeksi v. 2008. Myös ensi kesän Koivisto-juhlat järjestetään Porvoossa heinäkuun lopulla.

Tämä koivistolaisten "napanuora", Koiviston Viesti, sai alkunsa kirkon parista aivan kuin heijastuksena niiltä ajoilta, jolloin Suomen kansa liitettiin länsimaisen kulttuurin vaikutuspiiriin. Niinpä Viestinkin tarkoituksena oli liittää toisiinsa noin 300 koivistolaisperhettä noin 200:lla niistä paikkakunnista, joista he viimein olivat löytäneet uudet asuinsijat, ja auttaa säilyttämään koivistolaisuutensa.

Lehti sai alkunsa syksyllä 1944, Viipurissa v.1904 syntyneen ja vuodesta 1936 asti Säyneisissä vt. kirkkoherran virassa toimineen v.1943 Koivistolle siirtyneen laestadiolaisen "evakkopapin", Mauno Koivunevan, "paimenkirjeistä" hänen retkiltään kirjaamistaan tapaamisista laadituista selostuksista ja kirjoituksista evakkoseurakuntansa parissa ympäri eteläisen Suomen.

Alkuaikojen numeroissa Koivuneva kirjoitti pitkiä selostuksia "Evakon polulta" nimimerkillä Cursor. Nykyajan tietokoneiden näytöllä kursori on se nuoli, joka "juoksee" "hiiren" käskystä haluttuun kohteeseen. Latinan sana cursor tarkoittaaakin (kilpa) juoksijaa, mutta myös pikälähettiä. Se kuvastaa hyvin sitä, millaisena Koivuneva näki tehtävänsä koivistolaisten parissa. Nimi sopikin hänelle hyvin, olihan hän nuorempana voittanut NMKY: n mestaruuskisoissa kahdesti keskipitkien matkojen mestaruuden. Tosin enää hän ei vienyt viestiään juosten, vaan pääasiassa linja-autolla ja pyöräillen, toisinaan paritytärtäkin mukanaan! (Kaikkiaan hänellä oli viisi lasta. Vanhin oli syntynyt v. 1936, nuorin v. -44.)

Lehden ensimmäisessä painetussa numerossa joulukuulta 1944 päätoimittaja-pappi luo diasporaan heitetyn koivistolaisten seurakuntansa mieliin uskoa ja luottamusta tulevaan: "Vaikka Jumalan Poika näyttää nukkuvan venheessä, ajan pimeyden ja

Martti Piela

Koiviston Viesti sai alkunsa Viipurissa 1904 syntyneen Mauno Koivunevan, "paimenkirjeistä"

myrskyjen keskellä, ei hän anna kansamme eikä sinun hukkaa." Heti alusta alkaen sisältää Viesti myös Koiviston seurakunnan uutisia. Ne ovat enimmäkseen pitkä listaa saman vuoden kesästä lähtien ajasta ikuisuuteen siirtyneiden seurakuntalaisten nimiä. Huomio kiinnittyy nuorten parikymppisten miesten suureen määrään. Nimien joukossa huomaa useita tuttuja nimiä kotisaareltanikin: Harilainen, Aatola, Ruottu, Känä... Lista jatkuu seuraavalle sivulle asti. Jo numerossa 2 on myös lyhyempi lista niistä, jotka ovat kadonneet sodan aikana 1941 - 44. Listalla on useiden saarenpääläisten ja ainakin yhden patalalaisen nimi.

Vähitellen alkaa kokouksutujen ja -selostusten joukkoon ilmestyä myös toisten koivistolaisten kirjoituksia, kuten Viestissä nro 11, vajaa 70 vuotta sitten,

jossa Emilia ja Anton Ratia kertomus Koiviston Yhteiskoulusta. Hyvin tavallisia ovat tiedot syntymäpäivistä ja terveiset kotimaassa tai ulkomaille (usein Amerikkaan) välitetyt viestit. Samoin on tiedusteluja ystävien nykyisistä asuinpaikoista, kun sotien aikana ovat yhteystiedot päässeet katoamaan. Joulukuussa 1947 Mannerheim-Liiton Koiviston kunnan osasto kiittää amerikkalaisia ystäviä (Save the Children Federation) New Yorkissa näiden osoittamasta ystävyydestä kertoen samalla, että suuri osa koivistolaisista on kielilykälän takia kodittomia. Tekstillä viitataan siis Merikoivisto-suunnitelmaan, josta esiintyi myös Viestin sivulla selostuksia ja mielipidekirjoituksia, ja joka suunnitelma kaatui eduskunnassa RKP:n vastustukseen.

Mukaan Viestin numeroihin ilmestyy myös runoja. Yksi, Sikla Sorasen kirjoittama kirjoittama "Kylässä" ilahdutti itseäni erityisesti, kun hänen kielensä taipuu melkein tismalleen samoin kuin omanikin murrerunoissani.

"- Hyvää päivää! Tulin sinnuu katsomaa, ko sie et minnuu oo käynt katsomas pitkää aikaa. - Tervetullo. Miul o justii piiraat uunis. On se listii ko täs saabaa vähä haastaa. Minnuu ko tuo tanti raastaa. Ei oo tultkaa käyty missää. Paampas päälle ryijyn lissää. Mitä kuuluu kylä talloi? - Mitäs sinne. Vettäät kalloi..."

Runo on pitkä, niin kuin usein omanikin. Veli olisi varmaan tiivistänyt!

Alusta alkaen on lehdesä kokouskutsuja ja pidettyjen kokousten selostuksia, kuten ilmoitus Koiviston marittayhdistyksen kokouksesta 20.1.46 Perniössä. Numerossa 17 on mielenkiintoa herättävä ilmoitus "Koivistolaisten kokouksesta", joka tullaan pitämään syyskuun 19.1948 Porvoon seurakuntakodissa jumalanpalveluksen jälkeen, ja jossa neuvotellaan Koivisto-seuran perustamisesta. Kun Seura 19.9.48 sitten perustettiin, oli seuraavan vuoden maaliskuun numerossa ilmoitus Seuran johtokunnan jäsenille kokouksesta joka pidettäisiin perjantaina 1.4.49 Porvoossa, jossa 4. asiana keskusteltaisiin ensimmäisten Koivisto-juhlien järjestämisestä vielä saman vuoden elokuussa. Kesäkuun Viestissä oli sitten jo ilmoitus, jossa kerrottiin että ensimmäiset Koivisto-juhlat pidettäisiin lauantaina 6.ntenä ja sunnuntaina 7:ntenä elokuuta 1949 Porvoossa. Lauantaina olisi ohjelmassa muistojen ilta ja iltahtaus Porvoon seurakuntien yhteisessä seurakuntakodissa Runeberginkadulla. Sunnuntaina olisi ensin jumalanpalvelus Tuomiokirkossa, jonka jälkeen klo 14 kokoonnuttaisiin Linnanmäelle päiväjuhlaan. Klo 19 pidettäisiin vielä iltaseurat.

Riikka Salokannel
Päätoimittaja

Rakas päiväkirja,

vihdoinkin on kunnon talvi. Pakkasta piisaa ja luminen luonto on kauneimmillaan. Miten mukavaa on lumitöitäkin tehdä pitkästä aikaa. Musta joulu ei ole todellakaan minun makuuni. Eikä haittaa, vaikka putket jäätyivät, kun ensimmäisten paukkupakkasten jälkeen vähän lauhtui. Eikä haittaa, vaikka auton ovi jäätyi kiinni tai kun eilisestä saakka on yläkerta ollut pimeänä. Ei kestäneet sulakkeet saunanlämmitystä ja lisäpattereita. Ei ole mikään salaisuus, että rakastan talvea, sen kaikista vioista huolimatta.

Salaisuuksiahan päiväkirjoihin kirjoitetaan. Asioita joita ei voi tai halua muille kertoa. On hyvä, kun mieltä painavat asiat pääsee johonkin purkamaan. Siinä murheetkin pienenevät, kun päiväkirja niitä kuuliaisesti kuuntelee. Ilot ja riemut sinne kirjoitetaan myös, onnen hetket ja pakahtuvat sydämet. Tänään olin ensikertaa hiihtämässä, voi sitä liikkumisen iloa ja tuskaa, kun koitin kavuta reippaasti rinnettä ylös. Yhtälailla oli sydän kurkussa, kun viiletin vastamäkeä alas.

Myöhemmin niitä päiväkirjan sivuja lueskellessa on helppo palata muistoon ja hetkeen. Ehkäpä sitä jälkeinpäin ymmärtää asioiden kulun paremmin. Kenties mennyt murhe on muuttunut hupaisaksi sattumaksi. Ja jos pääsemme kurkistamaan jonkun toisen päiväkirjaan, hänen muistoihinsa ja ajatuksiinsa, oppi paitsi toisesta ihmisestä myös ajasta ja paikasta.

Kevään Viesteissä julkaisemme yhden päiväkirjan muistoja ja mietteitä. Eikö olekin hykerryttävää ajankuvaa. Muutama rivi arjen huomioita auttaa meitä siirtymään mielessämme vuosien taakse, toiseen paikkaan kuin hyvään elokuvaan. Voisiko yksi myöhäinen uuden vuoden lupaus olla, että kirjoittaa päiväkirjaa, jota sitten vuosien päästä joku jossain voisi välillä hymyillen, välillä kulmiaan kurtistellen lukea.

Hartaast'

Millainen on hyvä vuosi?

Me toivottelemme toisillemme vuoden alussa Onnellista ja Hyvää Uutta Vuotta. Samalla toivomme sellaista itsellemekin. Mitähän se käytännössä sisältäisi, sellainen vuosi?

Vanhaa vuotta emme saa enää takaisin. Se on mennyt riemuineen ja murheineen. Meidän elämämme on lineaarista. Hetki hetkeltä etenemme kohti omaa päämääräämme. Tietenkin olettaen, että meillä on jokin päämäärä. Emme halua kulkea ilmaa hosuen. Kyselyjen mukaan ainakin oman kouluni oppilaat halusivat vielä muutama vuosikymmen taaksepäin päästä taivaaseen, Jumalan luo. Nykyisin en tarkkaan osaa sanoa, onko taivas vielä totta kaikkien ihmisten kohdalla.

Monen mielestä vuosi 2015 oli huono vuosi. Syksy oli raskas ja osittain alkukesäkin. Paljon sadeilmoja, pimeää ja meille vanhemmille väsymystä. Henkisesti vuosi oli raskas, kun kuulimme jatkuvasti sodista ja rauhattomuuksista maailmalla, oli myös tulvia ja katastrofeja, joissa kuoli paljon ihmisiä. Oli ISIS: tä ja muuta terrorismia. Ihmisiä muutti pakolaisina kaikkialle Eurooppaan, myös Suomeen. Näillä matkoilla monet hukkuivat Välimereen tai muualle. Turvattomuus ja pelko lisääntyivät. Omassa maassamme leipäjonot kasvoivat, kun ihmiset menettivät työpaikkojaan joukoittain. Maatalousyrityksilläkin oli ollut vähätuloinen vuosi.

Yksilötasolla hyvä vuosi voisi olla sellainen, että olisi lämmin koti, tarpeellinen määrä ruokaa ja liikuntaa, sekä terveyttä sen verran, että voi hoitaa omat asiansa. Lisätoivomuksena voisi sisällyttää hyvään vuoteen puhtaat ja istuvat vaatteet eri tilanteisiin ja muutama ystävä, että olisi sisältöä ja iloa elämän arjen keskellä. Turvallinen elinympäristö, ettei tarvitsisi pelätä ketään eikä mitään; sepä vasta sopisi hyvään vuoteen, sekin.

Kansakunnan kohdalla noitten edellä kuvattujen yksilötarpeitten eteen voisi tienkin vain lisätä, että KAILLA KANSALAISILLA olisi hyvä ja kohtuullinen

elintaso. Siitä tietenkin huolehtii demokratiassa eduskunta ja hallitus. Mutta vielä parempi olisi, jos voisimme palata siihen aikaan kun kyläyhteisö ja suuri suku olivat tukena onnettomuuksien kohdatessa jotakin jäsentä.

Luther selittää Isämeidän-rukouksen ”anna meille meidän jokapäiväinen leipämme” kohdassa vastauksena kysymykseen: Mitä tarkoittaa jokapäiväinen leipä?: ”Kaikkea, mitä ruumiimme ravinnokseen ja muuten välttämättä tarvitsee. Siihen kuuluvat ruoka, juoma, vaatteet, kengät, koti, pelto, karja, raha, omaisuus, kelpo aviopuoliso, kunnolliset lapset, kunnollinen palvelusväki, kunnolliset ja luotettavat esimiehet, hyvä hallitus, suotuisat säät, rauha, terveys, järjestys, kunnia, hyvät ystävät, luotettavat naapurit ja muu senkaltainen”.

Tässä sitä on, ja tätä kaikkea Jumala antaa yksilöille sekä kansalle, jos pysymme Hänelle uskollisina ja ahkerasti muistamme Hänelä anoa kaikkea, mitä tarvitsemme.

Siunausta Uudelle Vuodelle toivottaa
Valma Luukka.

Äiti, mummi, isomummi

Kirsti Annikki PEUSSA

ent. Ruotsalainen

s. 11.3.1923 Koivisto Maksalahti
k. 20.11.2015 Tampere

Ikävöiden

Juha ja Irmeli, Christina ja Peter, Vivienne
Jouko ja Marja, Tuomas
Sirpa, Janne, Outi, Auli
Pirjo
muut sukulaiset ja ystävät.

*Kaunis on kuunnella kutsua Luojan,
Nukkua pois kun uupunut on.
Siirtynyt sinne, missä on rauha,
missä on tuskakin tuntematon.*

Siunaus toimitettu läheisten läsnäollessa. Kiitos osanotosta.

Rakkaamme

Terttu Kaarina TORKKELI

s. 19.10.1935 Koivisto
k. 11.11.2015 Helsinki

*Venho- venettä
vie kevyt tuuli
illan tuoksullaan,
loiskahduksen salmi - lahti kuuli,
usva peitti rannan, maan*

Enkelin siipien suojaan jättäen -
Karjalan kunnalla lehtii puu
sisarukset perheineen
sukulaiset
ystävät.

Siunaus toimitettu 11.12.2015 Kallion kirkossa.
Uurna laskettu 18.12.2015
Kallion kirkon kalliohaudan urnaholviin.
Lämmin kiitos osanotosta ja kiitos
Terttua hoitaneille.

KOIVISTON viesti

Toimitus ei vastaa sille lähetetystä materiaalista. Lehden vastuu ilmoituksista rajoittuu ilmoitushintaan. Kirjoittajat vastaavat tekstien sisällön oikeellisuudesta ja toimittamiensa kuvien käyttöoikeuksista. Toimitus voi tarvittaessa lyhentää tai muokata sille toimitettua aineistoa. Liikeilmoitukset 50 snt/ppm
Kuolinilmoitukset 34 snt/ppm

ISSBN 0780-1289

KUSTANTAJA:

Suomen Koivisto-Seura r.y.

Jäsenlehti. Ilmestyy kerran kuukaudessa, kuun 20. päivänä.

Lehteen tarkoitettun

ilmoitusmateriaalin tulee olla

toimituksessa viimeistään lehden

ilmestymistä edeltävän kuun lopussa.

Aineisto mieluiten digitaalisena:

studio@salokanneltoivonen.fi

Muussa tapauksessa paperikopiot, muistitikku tai CD-levy sekä valokuvat toimitetaan osoitteeseen:

Riikka Salokannel,

Riihelänkatu 28, 15810 Lahti.

Aineisto palautetaan vain jos mukana on postimerkillä varustettu palautuskuori osoitteineen.

Koiviston Viesti toimitus, 0400 780 398

Tilaukset, osoite- ym. muutokset

aina kirjallisena tai sähköisesti edellämainittuihin osoitteisiin.

Tilauksia ei tarvitse uusia.

Seuran jäsenmaksu 32e, sisältää vuoden jäsenlehdet. Seuran kautta voi myös maksaa Karjalan Liiton jäsenmaksun 12e.

Lehdessä julkaisemattomia artikkeleita ja kirjoituksia julkaistaan seuran kotisivuilla www.koivistolaiset.net, jossa myös tämäkin lehti on luettavissa myöhemmin.

Jäsenlehten postituksesta Pohjoismaihin veloitetaan +3 e/vuosi ja muualle Eurooppaan +8 e/vuosi.

Pankkiyhteys:

Nordea FI46 1091 3000 3058 80

Päätoimittaja

Riikka Salokannel, 040 5761 464

Kuvatoimitus ja taitto

Rami Toivonen, 0400 780 398

Sukupuun oksilla

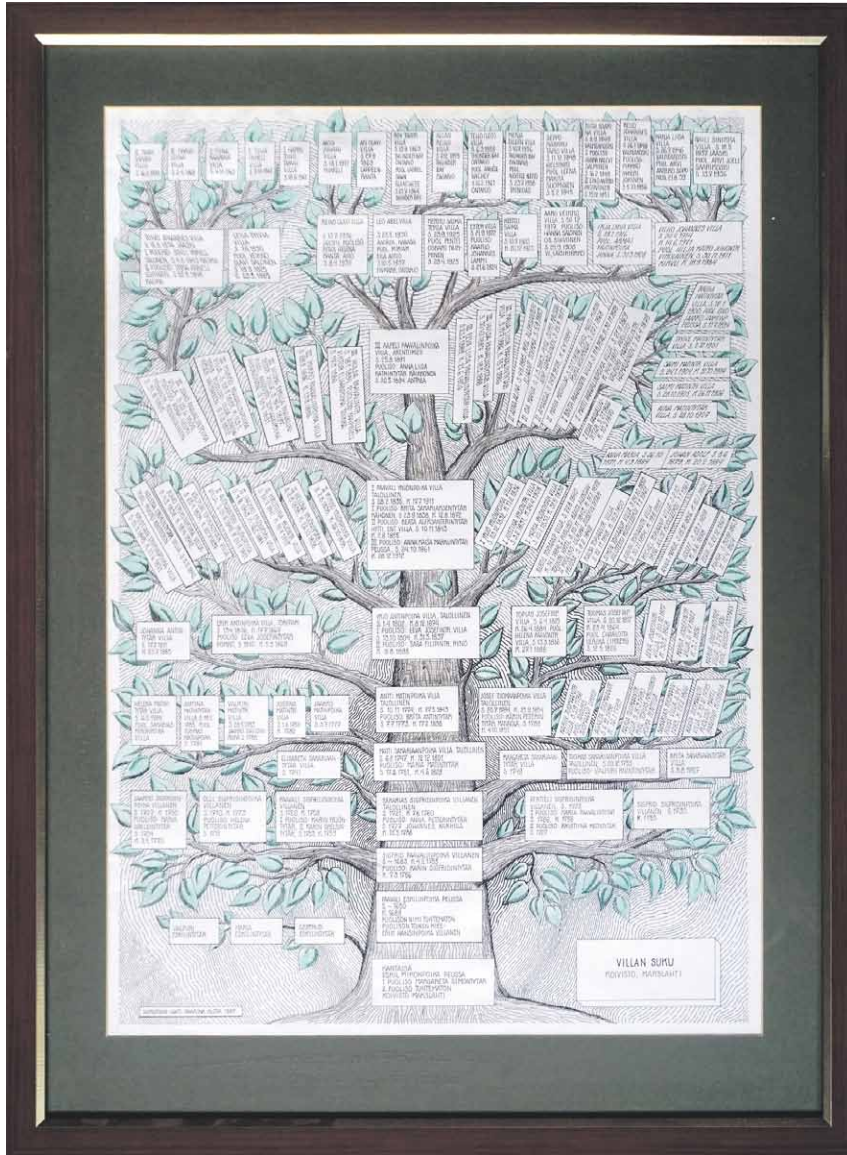
Millainen on Sinun sukupuusi?

Moni koivistolainen on selvittänyt omia sukujuuriaan pitkällekin menneisyyteen. Sukujen tarinoita on koottu sukukirjoihin. Nykyisin vauvakirjoihinkin laaditaan pikkuisen lähihistorian sukupuu. Netistä löytyy erilaisia sovelluksia sukupuun rakenteluun. Kuninkaallisilla on upeat sukukroniikkansa. Millaisia sukupuita koivistolaisilla on?

Onko teidän sukunne puu valokuvakollaasi, vai ristipistoin kirjailtu taulu? Onko se maalaus vai moniste? Millaisia sukupuukuvia teiltä löytyy? Millainen sukutarina niistä välittyy? Millaisen prosessi sukupuun oksien sisällön selvittäminen on ollut? Miten itse teos syntyi?

Paimiolaisen Seppo Villan kodin seiniltä löytyy monenlaisia muistoja suvun vaiheista. Yksi tällainen on taiteilija Kaarina Alstan Villan suvusta piirtämä sukupuu. Itse sukupuu – teoksen toteuttaminen on oma työnsä, mutta valtava ja mielenkiintoinen on työ, jolla sukupuuhun kerätyt tiedot on saatu kerättyä. Tämän Viljojen sukutaulun tarinan Seppo Villa on luvannut meille tuonnempana kertoa.

Esittelisimme mielellämme muitakin koivistolaisten sukupuita tulevissa lehdissä. Olisi hienoa, jos voisitte oman sukupuunne kuvata ja sukupuun synnyn tarinan meille kertoa.

– Puheenjohtajalt' itseltää –

Ko vipaat miul tonnin nii mie annan sen siulle lainaks ja ollaan kumpanenki rahamiehii

Koivistolaisuudessa on aina läsnä aikaperspektiivi. Menneen maailman olot olivat niin kovin toisenlaiset.

Sotakorvausten jälkeen Suomen talous puksutti vahvasti ylöspäin. Optimismi kiteytyi Pekka Kuusen teoksessa 60-luvun sosiaalipolitiikka: etenemme väistämättä vaurauden tiellä niin, että voimme luoda hyvinvointia kaikille.

Viime kuukausina on kuitenkin keskusteltu köyhyydestä enemmän kuin aikoihin, vaikka meillä on moninkertaisesti rahaa verrattuna puolen vuosisadan takaiseen. Mikä meni pieleen?

Engelman syyt löytyvät ihmisen käyttäytymisestä. Arvioimme omaa asemaamme vertaamalla sitä muihin. Siksi eilispäivän keskituloinen tuntee itsensä tänään köyhäksi, jos ei ole varaa siihen, mihin naapurilla on. Köyhyyttä mitataan juuri vertaamalla keskituloihin.

Vielä 1950-luvulla asumisväljyys oli seitsemän neliömetrin paikkeilla, nyt se on viisinkertainen. Harvalla oli auto, televisiota, tietokonetta tai kännykkää ei kenelläkään. Ateriat valmistettiin raaka-aineista itse, ja lomamatkat jäivät kotimaan kamaralle. Lauantait olivat työ- ja koulupäiviä. Se ei ollut puutetta vaan normaalia elämänmenoa.

Perinteinen köyhyys johtuu liian pienistä tuloista. Tässä houkutusten maailmassa esiintyy uutta köyhyyttä, jonka syynä ovat liian suuret menot. Velkaantamalla voi nauttia elämästä, jota ei vielä ole ansainnut työllään – ”mullekaikkihetinyt”

tai mainoksen ”unlimited everything”. Näitä omatekoisia köyhiä voisi kyllä auttaa neuvomalla taloudenpidossa, mutta on poliittisesti epäkorrektia ja syyllistävää edes vihjaista, että rahapula voisi johtua asianomaisista itsestään.

Sosiaaliturvassa on myös rakenteellinen vika. Kun eniten tarvitseville annetaan tukea ja subventoituja palveluja, pitää niitä jakaa myös muillekin pienituloisille. Jos tuensaajan ansiotasoa sitten nousee, putoaa hän omilleen. Tämä synnyttää kannustinloukun: tietyissä tilanteissa tonnin lisäyksestä bruttotuloihin ei jää mitään käteen. Työttömän ei aina kannata ottaa töitä vastaan, ja kuitenkin vain työstä syntyy se vauraus, jota voidaan jakaa.

Jouni J Särkijärvi

Rakkaamme

Matti Ensio PEUSSA

syntynyt 22.06. 1928 Koiviston Maksлахdella
kuoli 1.11.2015 kotonaan Mäntsälän Ohkolassa

*Jäi jälkeen piha hiljainen,
sen polut ja pensaat lintuineen.
Ei poluilla enää kulkijaa,
vain muistot siellä asustaa.*

Kiittäen ja kaivaten
sisarukset
sisarusten lapset perheineen
muut sukulaiset ja ystävät

Siunaus toimitettu 5.12. 2015 Mäntsälän kirkossa.

Rakkaamme

Irja Karoliina VIRTANEN

o.s. Kaakko

s. 22.10. 1925 Vatnuori
k. 20.12. 2015 Lahti

*Muut korvas' aika minkä
vei - sydäntä äidin konsaan ei.*

Marja-Liisa
Matti ja Pirjo-Riitta

*Lähti mummi kultainen
luo taivaan enkelten.
Olit meille rakkain ihminen,
onneksi myös tiesit sen.*

Nina, Jarmo, Santeri ja Lotta
Janne, Tiina ja Enni

Sukulaiset ja ystävät

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

**Suomen
Koivisto-Seura r.y.**
Perustettu 1948

Toimii koivistolaisten yhdysseiteinä
- järjestää kotiseututilaisuuksia
- harjoittaa julkaisutoimintaa
- suorittaa kotiseutukulttuuriin liittyvää kokoamista ja tallentamista.

www.koivistolaiset.net

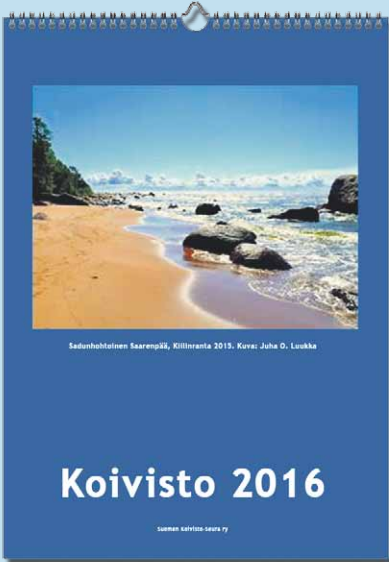
Puheenjohtaja, Jouni J. Särkijärvi
Kuurinniityntie 1, 02750 Espoo
puh. 040 516 4951
jouni.sarkijarvi@pp.inet.fi
Varapuheenjohtaja, Tuula Koppinen
Rauhalanpuisto 10 B 36, 02230 Espoo
puh. 050 516 5651
tuula.koppinen@kolumbus.fi
Sihteeri, Virpi Huhtanen,
Ahtaannmäki 1 A 2, 02280 Espoo.
puh. 0440 501 806
virpi.huhtanen@kolumbus.fi

Taloudenh. Karjalan Tilikeskus/Patrikainen
Ratakatu 47, 53100 Lappeenranta
puh. 05 544 8850
Perinnetoimikunta, Jorma Simola pj.
Proomukatu 6 A 14, 15140 Lahti
puh. 040 564 9341
Taidetoimikunta, Leena Airaksinen pj.
Metsäpirtintie 10 A 1, 02130 Espoo
puh. 050 548 1601
Senioritoimikunta, Helge Teikari pj.
07190 Halkia
puh. 019 664 8112

Hallituksen muut jäsenet:
Virpi Huhtanen, Espoo
varalla Risto Kaukiainen, Helsinki
Raimo Kyytsönen, Mäntsälä
varalla Hannu Veijalainen, Lahti
Matti Agge, Parainen. 040 536 7701
varalla Airi Saarinen, Turku
Tuomo Kokkala, Kotka. 050 589 4443
varalla Jorma Jack, Kotka 0500 619 482
Esko Kaukiainen, Tuusula. 0400 800 752
varalla Katariina Aaltonen, Espoo
puh. 050 4393 791

Riitta Nurmi, Porvoo. 041 455 8885
varalla Marja-Leena Montonen, Porvoo
Hannu Seppinen, Turku. 040 703 1244
varalla Tuula Agge, Parainen
Tuula Raukola, Kotka. 044 522 8098
varalla Juha Ilmasti, Hamina
Koivisto-säätiö:
Hallituksen pj.
Sirpa Taskinen, Helsinki 040 5811 642
Asiamies Pertti Hoikkala 040 583 5397
Linnankoskenkatu 15 C 10, 06100 Porvoo
koivisto-saatio@kolumbus.fi

Koivisto-kalenteri 2016 tilattavissa!

Tilaa näin:

A) Lähetä sähköpostia osoitteeseen virpi.huhtanen@kolumbus.fi – saat linkin, jolla voit tilata kalenterin ja laskun suoraan kuvapalvelusta kotiin.

Tai näin:

B) Ilmoita yhteystietosi seuran sihteerille em. sähköpostiosoitteeseen tai p. 0440-501 806. Tiedot välitetään kuvapalveluun, josta kalenteri ja lasku lähetetään suoraan kotiin.

Mukavaa koivistolaista kalenterivuotta!

Virpi Huhtanen, Ahtaanmäki 1 A 2, 02280 Espoo
puh. 0440 501 806, virpi.huhtanen@kolumbus.fi

Taimilavakivi

Kotirannalla siellä oli kiviä paljon, mutta yksi mahtavin kaikista, sitä mä kunnioitin aina, kuin jätti se seisoi yksin oli suuri ja mahtava. Sivut niin korkeat ja suorat, mutta päällinen kuin lattia tasainen. Eivät pienet sen päälle päässeet ilman apua. Oli ylhäällä niin mahtava olo kuin taivaaseen kurkotaisi ja pienen lapsen sydän hetkeksi pysähtyisi.

Jenny Honkanen os. Pönni

Kotikaipuu

Tuttu humina soi korvissani vielä, vaikka olen niin kauan ollut poissa sieltä Pönnin kylän rantamaisemista.

Karjan kellot kilkkui metsälaitumilla. Nuoruus ajan tanhuvilla muistoissa vain olla voi.

Piirileikit pyörittiin me leveällä tiellä. Pönnin poikain keinussa sit keinuilimme vielä.

Hovin poikain kentällä ain pallopelit sujui, sehän oli pyhäpäivän nuorten ajan kulu.

Vanhat miehet pyhäpäivän raminaansa iski pusikossa Hovin rannan, se oli kova riski.

Äidit hoiti sillä aikaa pienempiä koton, ihmetellen mihin miehet taas nyt jo katos.

Kahvikuppi edessä ja seuranansa ehkä, naapurista toinen äiti yksinäinen joskus ehti.

Jenny Honkanen os. Pönni

Kirjoituksia Härkälästä, Pönnin kylästä

Tila

Mei talo vieres kasvo iso petäjä

Siinä oli vahvat kähköräiset oksat

Helsteeni pojat sannoit et siel yllääl on hieno paikka olla

Sielt näkyy vaik mihi

Mie olin vast viis vuotias

eikä jalka mitenkää tahtont yletty

Alimmaisel oksal et oisin pääst ylös kiipeemää

Pojat sannoit ettei miun tarviikka ko oon tyttö

Ja se on hei ikioma tila

Yhten aamun mie sisukkaast yritin.

Helsteeni poikii ei näkynt missää

Ja miehä pääsin ylös !!

Yht äkkiä maantie pölylä läpi ilmestyit

Helsteeni kaksoset

Mie huusin et katsokaa miekii oon yllääl !!

Pojat huusiit et hah hah haa

mut pöksys näkkyyt !

K. Laaksonen

Mikä onkaan Joulun Sanoma?

Prologi:

Vuosia jo kaksi tuhatta

on takana ihmiskunnalla,

jolloin paimenille kedolla laulettiin

”Älkää peljätkö!

Menkää Bethlehemiin!

Sieltä lapsen löydätte tallista

kapaloituna seimessä makaamasta oljilla,

kenestä tuleva on Maailman Valtias,

Kuningasten Kuningas, Messias.”

Mikä onkaan Joulun Sanoma?

On edessä valinta vaikea,

meillä, jotka kerran, aivan ilmaiseksi,

saimme Seimen Lapsen vieraaksi,

Rauhan Ruhtinaan, joka kaikille uskovilleen

ikuisuudessa lupasi autuuden.

Mikä onkaan Joulun Sanoma

On edessä vaikea valinta.

Miten tulisikaan meidän toimia?

Onko Suomeemme pakko kutsua

kaikki, ovellemme jotka kolkuttavat?

Jotka kuulleet ovat sanan maastamme:

”Siellä ilman pelkoa turvassa elää saamme.

Tuskin työtäkään tehdä tarvitsemme.

Ei huolta tarvitse kantaa huomisesta,

ei pelkoa Isisin sapeleista.

Suomi pakolaisistaan huolehtii.

Saamme elää Suomessa herroiksi.”

Mikä onkaan Joulun Sanoma?

On edessä vaikea valinta.

Saako kansamme siihen vain tottua,

että joudumme vastaan ottamaan

nekin, jotka valmiit ovat toimimaan,

vastoin lakejamme ja tapoja,

joita maassa jo ikiaikojä

katajainen kansamme on täällä noudattanut,

toimeentulonsa maasta hankkinut,

lapset polvesta polveen kasvattanut?

Mikä onkaan Joulun Sanoma?

On edessä vaikea valinta.

Martti Piela

Itsenäisyyspäivä

Lailla sotamarsalkka Potëmkinin. Joka Ukrainassa kulissinsa rakensi

Keisarinnaansa Katariinaa miellyttääkseen, myöhemmin Ždanov, kenraalievosti, joka suurvallalle Viron jo aiemmin alisti, suunnitelmia generalissimus Stalinin osaltaan siten edistääkseen, (samalla Suomea sodasta syyttääkseen, ja syyn sodan aloittamiseen saadakseen, sekä lopulta koko maamme valloittaakseen), antoi käskyn Mainilan laukauksiin, ampuu aseisiin siellä omiin.

Vaikka Valvontakomission johtoon pääsikin, tuo "Suomensyöjä" -kommunisti, joka kärsi "luonnollisen kuoleman", kun ei ripaskaa päässytään tanssimaan Helsingissä herransa generalissimus, Aatun veroinen lurjus.

Sen meille, jälkipolville, takasivat isäimme isät ja isämme äidit, veljet, enot ja sisaremmet, lotat ja sotainvalidimme.

Heitä kaikkia kiitollisuudella haluamme tänään muistaa, ja rakkaudella.

Itsenäisyyspäivänä 2015

Martti Piela

Kynttilänvalo ja tunnelmaa Viipurissa!

Terttu Ravi kävi joulupäivänä Viipurin kirkosta iltajouluhartaudessa. "Tapahtuma oli liikuttavan koskettava". Kynttilänvalo ja tunnelmaa. Joulupuurot ja kahvi ja iso maukas pullakin. Iloisia ihmisiä hymyileviä kasvoja, tutujakin jo vuosien varrelta.

Oikein hyvää Joulun jälkeistä aikaa ja onnellista Uutta vuotta 2016.

Terttu Ravi

Siirtoväki ja nykypakolaiset

Martti Piela

Pekka Niirasen toimittaman Ylen Uutisten artikkelin (21.11.15) mukaan tutkija Heli Kananen kertoo, että voidaan hänen tutkimuksiansa perusteella voidaan väittää, että nykyisten Suomes-takin turvapaikkaa hakijoiden tilanne on täysin verrattavissa siirtoväen - joita nykyisin useim- miten kutsutaan evakoiksi - asu- tamiseen kanta-Suomeen sotien aikana ja jälkeen. Suomihan asutti suurelta osin Veikko Vennamon ja Johannes Virolaisen ponnistelujen tuloksena runsaat 400 000 karja- laista, petsamolaista, Porkkalan ja Sallan suomalaista yli 12 % verran pienentyneelle alueelleen.

Haluan esittää toisenlaisen käsitykseni tutkija Kananen joh- topäätöksestä. Olisi mielestäni mahdollisimman monen pyrittä- vä esittämään oma käsityksensä tästäkin asiasta kirjallisena julki- sesti, koska muuten saatetaan jät- tää tuleville sukupolville ainakin osin vääriä tietoja tapahtumista sotien jälkeen ja nyt. Tutkijoi- ten maailman perustuu toisten tutkijoiden esittämiin kirjallisiin väitteisiin. Ei tutkijoita kiinnosta yksityisten sodan läpikäyneiden ihmisten lausumat mielipiteet, jollei niistä löydy dokumentaa- tioita.

Heli Kananen tutkimukset perustuvat ilmeisesti hänen teke- miinsä haastatteluihin. Haastat- telututkimusten heikkoutena on usein se, keneltä kysytään, miten kysytään ja milloin kysytään.

Tutkija Kananen sanoo itse-

kin, että siirtoväen kokemat asiat olivat niin vaikeita äideillemme ja isillemme muistella, etteivät he olleet valmiita kertomaan niistä. Eivät kertoneet omat vanhem- panikaan edes meille lapsillemme. Eivätkä he olleet muutenkaan valmiita varsinkaan vieraille vai- vojaan valkertamaan. Oli nieltävä ”ryssittely”, unohdettava nöyryy- tykset. Oli suunnattava tulevai- suuteen. ”Ilo pintaa, vaik syvän märkänis” oli Patalan kylässä Koiv- istolla syntyneellä äidillänikin tapana usein sanoa. Eikähän sillä sukupolvella olisi ollut aikaakaan; heidän oli uudesti luotava maa. Oli jälleen rakennettava perheille kodit uusilla seuduilla, raivattava ostamansa maatilkut, josta saatu leipä ei useinkaan riittänyt per- heen ruokkimiseen. Oli ainakin toisen käytävä ansiotyössä kaiken muun lisäksi.

Toisin kuin nykypakolaiset, jotka työntyvät hienoista bus- seista kännyköineen ja vetolauku- kuineen, ei Kannaksen taisteluita paenneilla äideillä lapsineen - isät ja veljet kun olivat rintamalla - ol- lut lähtiessä aina aikaa edes haalia hajallaan kylissä leikkiviä lapsi- aan yhteen ja pukea heitä edes- sä olevaa talvea ajatellen, koska marraskuun lopulla oli vielä niin lämmintä, että lapset kipittelivät leikeissään paljain jaloin pitkin saaren rantoja. Kun poliisi kiersi kylää ilmoittamassa, että oli tunti aikaa laivan lähtöön. äitini haki hädissään makuukamarista hää- kuvansa ja kukkaronsa, otti uunis-

Haastattelu- tutkimusten heikkoutena on usein se, keneltä kysytään, miten kysytään ja milloin kysytään.

ta pari puoliraakaa leipää evääksi, pani minut ja nuoremman veljeni kottikärryyn ja lähti työntämään meitä isoäidin luo kolmen kilo- metrin päähän. Sieltä oli määrä nousta laivaan, joka veisi meidät mantereen puolelle.

Useat sodan jaloista luovute- tuilta alueilta pakoon lähtemään joutuneet ovat tutkijan kanssa eri mieltä tämän väitteestä, että meidän tilanteemme on täysin verrattavissa nykyisten, aika suu- rassa määrin nuorten taisteluel- poisten syyrialaisien, irakilaisien ja afganistanilaisten tilanteeseen. Miten voisi olla? Mehän olimme suomalaisia, samaa kansaa kuin ne, joiden apuun jouduimme tur- vautumaan. Isillämme ja äideil- lämme oli oikeus, jota ei tarvinnut

millekään viranomaiselle erikseen todistaa, asua tässä maassa. Isät ja veljet olivat taistelleet maansa va- pauden puolesta, monet henkensä uhraten. Olimme vain eri heimoa, niin kuin savolaiset ovat eri hei- moa kuin hämäläiset. Olimme suomenkielisiä, puhuimme vain eri murretta, jota joittenkin oli aluksi vaikeata oppia ymmärtä- mään, niin kuin monen pohjan- maalaisen on vaikeata ymmärtää Rauman murteen puhujaa. Us- kontomme oli sama luterilainen kristinusko kuin kanta-suomalai- silla muillakin (Koivistolla esim. oli vain nimeksi ortodoksikristi- tyttä).

Ylen artikkelissa väitetään, et- tä ”meillä aina oli valmiit paikat, mihin menimme asumaan”. Tuo- kaan väite ei ole useinkaan lähel- läkään totuutta. Kun lapsi joutuu pitkän karkumatkan aikana nuk- kumaan karjavaunun lattialla, kun hän joutuu kallistamaan päänsä jonkun rikkaan talon olohuoneen pöydän alle, kun koulukeittolan lattialle vain levitetään pehmit- teeksi olkia, ei voi verrata meidän kokemaamme nykypakolaisten si- joitteluun. Toisin kuin nyt, jolloin kunnat velvoitetaan sijoittamaan turvapaikan hakijat viranomaisten hankkimiin tiloihin, silloin, kun siirtoväki lopulta päätyi seudulle, minne jonkin pitäjän evakot oli määrää sijoittaa, pidettiin ”huuto- kauppaa” perheitten sijoittumi- seksi. Sijoituksesta vastasivat yksi- tyiset, usein karjatilojen omistajat, joiden isännät olivat hekin ”siellä

jossakin”, naisväki, joka tiloilla tarvitsi työväkeä navetoihinsa ja talleihinsa.

Sotien jälkeen vallitsi vielä kauan ”korttitalous”, jolloin lä- hes kaikki ruokatarvikkeet olivat ”kortilla”- paitsi rahaa piti olla lupa ostaa määrätyn verran sitä tarvikeita. Oikeus todettiin pape- rikupongilla, joka leikattiin irti, jottei sitä pääsyt uudelleen hyö- dyntämään. Ne kupongit toimivat vaihdon välineinäkin. Äitini ajoi miesten pyörällä parinkymmenen kilometrin päähän maalaistaloon vaihtamaan sokerikupongit peru- nasäkkiin saadakseen ruokaa aluk- si seitsemälle, sittemmin kymme- nelle lapselleen. Ei siihen aikaan olisi kenellekään pälkähtänyt pää- hänsäkään moittia ilmaista aterialla ”mahdottomaksi syödä”!

Ei myöskään tuolloin kenel- lekään varmasti syntynyt Karjalan evakoita kohtaan koskaan pelkoa siitä, että siirtoväen joukossa joku olisi saattanut uhata teoillaan val- tion turvallisuutta!

Kun miehet sodan jälkeen pa- lasivat ”auran taakse”, se tiesi sitä, että valtion siihen astikin vähäi- nen rahallinen vastuu paenneen siviiliväestön toimeentulosta pie- neni entisestään. Ei siitä vastuusta silloin syntynyt puolentoista mil- jardin lisälasku Suomen valtion budjettiin.

Mutta ennen oli ennen, nyt on nyt. Lisälaskuista huolimatta Suomen on autettava todellisia sotaa pakenevia turvapaikan ha- kijoita.

Mie tiijjän

Martti Piela

Näi Sipeliukse juhluvoon mie oon usiastkii laulelt itseksei häne säveltämää laulua ”Olen unessa useasti sinun kaduillas, koulutie”, mitä koulu laulutunneil hartahast lauletti, ko siin nii mukavast tottuuve mukasest kerrottii, et silmäluomet tahto väkisinkii lupsahtaa alas joillakii oppitun- neil. Oon muistaaksei taitant itsekkii kirjottaa Viestii jutu ”Ah, enköhän hautahan asti mä kou- lulainen lie”. No. tää johtanto sev vuoks vaa, et työ paremmi ymmärrätte, miks mie näis Tiij- jät sie? -turisemisiskii nii usjast kyselen teilt jottai sellasta, mikä lähelt liippajaa kouluelämää.

Viimekshä mie utelin teilt, et tietääks kukkaa ja osajaaks sanoo, et mis koivistolaine kou- lupoika saatto kansakoulu jälkee yrittää hypätä herrahissii ja män- nä oppikouluu maistermiehii ja

Kuva Villasen kirjasta

-naisii kiusaamma? No, sitä varte ol lähimmät oppikoulu enstäi- kii viiekymmänä kilometri pääs Viipuris, mis kaupungi Reaali- lyseoo eteltävis oppilaitoksis ei enne vuotta 1895 olt yhtää op- pilasta, kene syntymäpaikaks ois olt merkitty Koivisto. Mut sit itse Reaalilyseoo tul v. 1891 ensmäne

koivistolaispoika oppilaaks. Hää ol kauppias Kochi poika.

Toine mahdollisuus koivis- tolaisel jatkaa kansakoulu jälkee oppikouluu ol Terijoel, siel mis tulipunane Otto Wille hääras myöhemmi ja yritti kovast kil- pailla Rytii ja Tanneri kans Suome kansa syvämmist. No, Koivistolt

”Ah, enköhän hautahan asti mä koululainen lie”

ol viel pitemp matka Terijoel ko Viipurii, yli 70 km junal. Ja ju- namatka kesti kaks ja puol tun- tii. (Rataha rakennettiiki vast ensmäse maailmasova aikoihi.) Kalliiks käi isäpapa kukkarol, nii et ei oppikouluu tavallisie ihmise poika voint aatellakkaa. Sikshä sit Koivisto Kauppalaakii alettii

suunnittelemaa ommaa oppi- kouluu. Monnii vaihehii jälkee ja varsinkii opettaja Otto Lehtose ja rovasti K. A. Kilpeläise ponniste- lui ansiost saatii Valtioneuvostolt lupa koulu perustamiseksi kesä- kuu lopus 1922, ja koulu alotti toiminna sama vuuve syyskuu alust. Ja sithä se nykysinkii kovas huuvos oleva ”Woman Power” alko näyttää voimiaan: ensmäse luoka oppilaist 31 ol tyttöi ja 5 vaa ol luokal poikaa. Koulu alku- peräne nimi säily sotti loppuu ast. !948 nimi vaihtu viie vuuve ajaks Hamina-Koivisto yhteis- kouluks, ja sit eri nimikkeil (yh- teiskoulu - keskikoulu) lopult Virolahe yhteislyseoks v. 1963.

Tälläsi tietoi kerrottaa Niilo Villase kirjast Koiviston Yhteis- koulu - Virolahden Yhteislyseo (Toijala 1972).

Kynän ladulta 1935 - Auvo Tuuli

Millaista oli nuoren koivistolaispojan talvinen arki? Tulevissa Koiviston Viesteissä seuraamme Auvo Tuulen päiväkirjaa vuoden 1935 Tammikuusta Toukokuuhun. Siinä Auvo Tuuli kertoo omia kokemuksiaan liittyen hiihtoon, koulunkäyntiin ja muuhun mitä kouluikäisen pojan arkeen kuului. Vuoden 1935 tammikuu tuntui olevan melkoisen luminen.

Tammikuu

20. pv.

On sunnuntai. Ilma on leuto, mutta tuulee ja myrskyää kauheasti. Väliin sataa lunta, toisinaan on taivas taas aivan kirkas. Tuuli on luoteesta vesi on hyvin ylhäällä. - Tänään haudattiin Kauppilan Onnin poika ja hautaus saatto tuli Patalan kautta, koska murtaja teki railon Mällikästä Alvatin niemeen päin. - Illalla kivisti kovasti päättäni.

21. pv.

Aamulla oli aivan tyyni ja hiukan pakkasta. Päivällä tuuli jo hiukan, illalla aika kovasti. - Tänään jouduin viikoksi järjestäjäksi Ensin kanssa. Illalla kirjoittelin Ruotsin kirjoitusta.

22. pv.

Yöllä oli satanut lunta hiukan. Taivas on nyt kirkas ja aurinko lähettää juuri ensimmäisiä säteitään. Pakkasta on jonkun verran. Mutta illalla on niin kova pakkanen että aidakset piukkuivat ja paukkuivat. Koulusta päästyäni kävin hiihtämässä. Palattuani paistoi kuu kirkkaasti pilvettömältä taivaalta mutta myöhemmin jo peittyi pilven taa.

23. pv.

Aamulla heräsin vasta puoli kahdeksan. Kun sitten menin ulos, satoi siellä paljon lunta. Tuuli oli etelästä, josta syystä päivällä olikin aivan nuoska. - Aine oli määrätty tuotavaksi kouluun lauantaia, mutta opettaja myönsi meille aikaa, niin että tarvitsee tuoda vasta tiistaina.. Kun nimittäin maanantaina on kuukausilupa. - Illalla olin kovassa lumisodassa. Näin yhdeksän ja kymmenen välillä satoi lunta taivaan täydeltä.

24. pv.

Yöllä oli satanut lunta siinä puolen vaaksan verran. Koko päivän oli pakkasta 1 - 5°C ja illalla kova tuuli luoteen ja pohjoisen väliltä. Kun kävin suksimassa kirkkorannassa niin siellä lumi aivan ryöppyäsi. - Tänään oli meillä saksan kirjoitukset, aika vaikeat ne olivatkin. Algebran tunnilla kävin laskemassa taululla.

25. pv.

Aamulla nukuin kahdeksaan. Sitten menin puoli 10 kouluun. Oli oikein pakkasen puoleinen ilma. Historian tunnilla oli meillä odottamattomat kokeet Pyreneitten niemimaan ja Pohjois-Amerikan Yhdysvaltain oloista. Opettaja nimittäin käski meidän kirjoittaa läksy paperille. Ei ne nyt kovin hyvin menneet... Illalla kävin elokuvissa kun oli hyvä filmi, "Siltalan Pehtori". Sieltä palatessani oikein pölyjen pöly ja klo 10.een mennessä oli se vain yltynyt.

26. pv.

Ihmeellistä! Illalla oli niin kova pyry ja pakkanen ja nyt on aivan kirkas ja nuoska ilma. Tänään päättyy järjestäjävuoroni. Eipä tuosta enää ollut väliäkään, sillä kovin teki mieli ulos toisten kanssa lumisotaan. - Toini meni saareen päivällä ja sanoi palaavansa sunnuntaina. Minä kävin täällä saunassa. Puoli viiden tienoissa satoi taas lunta.

27. pv.

Sunnuntai. Nukuin oikein tarpeekseni, kun ei tarvinnut mennä kouluun. Sitten keitin ja söin, jonka jälkeen lähdin hiihtämään kirkolle. Sukset eivät kulkeneet minnekään ja minä raahasin niitä kuin astuvia. Heti aamusta alkaen satoi lunta. Ei pyryttänyt seuloa tuprutteli niin taajasti että puut ja pensaat olivat lumen verhoamat. Illalla kävin nuorisoseuran talolla kuulemassa ylioppilaiden "taistelupuheita", suomalaisuuden puolesta. Toini ei palannutkaan saaresta ja mumma antoi minulle illallisen.

28. pv.

Maanantai. Tänään oli meillä kuukausilupa. Koko päivän oli kova pakkanen. Toini tuli aamulla saaresta. Päivällä paahdoin sukset ja illalla kävin niillä hiihtämässä. Illalla sottasi Toini ainevihkoni kaatamalla mustepullon kumoon. Tämä suututti minua kauheasti.

29. pv.

Tiistai. Kova pakkanen vallitsi koko päivän. Suomen tunnilla oli Eila Tiukasen esitelmä. Kaikki pojat olivat yhdessä koplassa päättäneet antaa äänestyksessä huonon numeron. Näin ollen voittivat pojat äänestyksen. Myös otti opettaja ainevihot tarkastettavaksi. Illalla kävin luistinradalla ilman luistimia.

30. pv.

Keskiviikkona. Aamulla oli 18°C pakkasta. Melkein sama määrä kesti sitten koko päivän. Äijä kävi hevosen kanssa tuomassa puita meille saaresta. Hänen täytyi tulla Patalan kautta, sillä jää ei olisi suoraan kestänyt. Tänään sain myös kirjeen äidiltä.

31. pv.

Tostai. Aamulla tuli nukuttua kahdeksaan saakka. Tänään menikin ensi kerran suksilla kouluun tänä aamuna. Maisteri laurikainen oli hieman pahalla tuulella, mutta eihän se tahtia haitannut.

Kirjotuksi ja kuulumissii

Koiviston kirkosta pelastetut esineet ja niiden nykyiset sijoituspaikat

En muista tarkalleen, milloin kaikki alkoi...

mutta keväällä 2013 kävimme me Helsingin koivistolaiset ry:n naisten kerho Kansallismuseossa katsomassa Kustaa III:n Koiviston kirkolle v.1777 lahjoittamia ehtoollisvälineitä. Nehän ovat arvokkaimmat esineet, mitkä kirkosta saatiin pelastetuksi. Niihin aikoihin heräsi sitten myös ajatus lähteä selvittämään, missä olisivat kaikki muut esineet.

Jonkin verran meillä olikin jo tietoa paikkakunnista. Joukon nuorimpana halusin sitten lähteä katsomaan niitä paikanpäälle ja myös kuvaamaan ne. Tutustuin koko joukkoon lähdekirjallisuutta; tärkeimpänä. K.W. Hopun ja Erkki Kansanahon kirja ”Koivisto” sekä Soile Rinnon ja Mirja Laukkasen toimittama kirja ”Antreasta Äyräpähän – Hiljaiset kirkot” painettu 1997. Sain myös kirkkohallituksen luettelon vuodelta 1953. Monet tiedot olivat vanhentuneita ja osin ristiriitaisia keskenään.

Ensimmäinen matkani suuntautui Alavudelle ja jo samana syksynä Haminaan. Tiedonhalu kasvoi ja halusin myös tallentaa kaiken muun, mitä esineistä tiedettiin. Milloin ja missä valmistettu, kuka mahdollisesti lahjoittanut

jne. Tapaamiltani seurakunnan edustajilta sain ajankohtaista tietoa ja muutenkin matkat olivat koskettavia. Haminasta palattuani katselin kirjaa ”Koivisto – muisto meren rannalta” ja siinä sivulla 151 olevassa kuvassa näkyi selvästi ne kynttilänjalat, jotka olin omin silmin nähnyt ja kuvannut hetki sitten. Kyseisen kirjan kuvia olin usein lapsena katsellut. Nyt tuli tunne, että olemme ”totuuden jäljillä”.

Myös käyntini Imatralla, missä konserttihovin katossa on yksi hyvin kaunis Koiviston kirkosta peräisin oleva kruunu, oli mieleenpainuva. Sen lisäksi, että sain ihailla kaunista esinettä, siellä piharakennuksen kätköissä oli myös sen kuljetuslaatikko. Aiemmin mainitsemassani kirjassa ”Koivisto”, on kappale, jossa sanotaan ”Sodan jo riehuessa kuului papilasta vasarain pauke laatikoita naulattaessa, kun koivistolaisille tuttuja ja rakkaita esineitä pakattiin suuriin puulaatikoihin”. Tuntuu kuin olisin aistinut raakalaudan tuoksun ja sen suuren hädän, joka silloin vallitsi.

Aluksi oli tarkoitus, että kerään vaan tietoa ja näytän kuvat jossakin tupaillassa, mutta toiset

Riitta Sarastie

Isäni oli Elis Lipponen Rämpötin kylästä

Nehän ovat arvokkaimmat esineet, mitkä kirkosta saatiin pelastetuksi.

naistenkerholaiset, joille olin aina kokouksissamme kertonut työn edistymisestä, olivat sitä mieltä, että asiat tulisi ehdottomasti saada painetua. Se merkitsi vielä lisää perehtymistä asioihin ja yhteydenottoja eräisiin historioitsijoihin. Varsinkin tämän Imatralla olevan kruunun lahjoittajasta kirjoitettu tieto, ei minusta oikein ollut vakuuttavaa. Luin ja luin eri lähteitä ja aloin olla jo aika väsynyt. Silloin Anja Nyroos tuli avukseni. Ilman hänen kannustavaa otettaan ja apuaan olisi tiedot tuskin saatu kirjaksi. Anja tilasi Mikkelin maakunta-arkistosta Koiviston kirkon irtaimen omaisuuden luettelon vuodelta 1929. Siitä saimme vahvistusta tiedoille, joita olim-

Riitta Sarastie ja Anja Nyroos kuvannut Salme Airola

me jo keränneet.

Näin olemme löytäneet kaikille merkittävimmille esineille nykyisen sijaintipaikan sekä vähän muutakin tietoa. Pääsääntöisesti ne ovat sijoitetut alueille, joihin koivistolaisia asettui asumaan. Useimmat esineet ovat edelleen käytössä kirkkoissa tai muissa yleisölle avoimissa tiloissa. Ne omistaa kaikki kirkkohallitus. Kauimmaisena täältä Helsingistä on Joensuun lähellä Hoilolan kirkossa oleva varsin kaunis kruunu.

Kirjassa on 40 sivua; kuvat kaikista esineistä ja samalla aukeamalla kuvaan liittyvä teksti. Lopupuolella on samat tiedot myös Koivistolle jääneistä uruista, alttaritaulusta ja kirkonkelloista.

Kirjaa on myynnissä ensi kesän Koivisto juhilla Porvoossa. Sitä voi myös tilata hintaan 20€ + postituskulut sähköpostitse riitta.sarastie@hotmail.com.

Miekii oon koivistolaisii

Olen Ea Ukkonen 2-vuotias kotkalainen koivistolaisjuurinen lapsi

Minäkin olen koivistolainen/karjalainen, mutta en vielä osaa karjalanmurretta.

Terttu Ravi

Puhun vain kirjakieltä. Iso-tätini Terttu yritti opettaa minulle Karjalan murretta, mutta palaamme hänen kanssaan asiaan myöhemmin. Hän käytti sanoja mie ja sie ja tulloo, männöö, haastellaa ja herki, kerkii... en minä kaikkea ymmärtänyt.

Minun iso-iso-mummoni on syntynyt Koiviston Vatnuorin Kaalialan kylässä. Iso-tätini haluaa viedä minut käymään siellä ja varmaan sinne menenkin hänen kanssaan, kunhan tästä hieman vartun.

Minua kiinnostaa suuresti ruuanlaitto, varsinkin terveellisen salaatin valmistus. Siinä olen jo lähes mestari.

Mummini luona vieraillessani saan aina valmistaa vihersalaatin, johon käytän salaatinlehtiä, kurkkua ja tomaattia.

Iso-tätini puhui hakkopiirakasta, hapanvelliä, karjalanpiirakoista ja ties mistä, en niistä vielä paljonkaan tiedä. Outoja vielä ovat, mutta haluan niistä kuulla lisää, kunhan vähän vartun.

Minusta oli hauskaa, kun sain sovittaa salaattia tehdessäni karjalaisen naisen päähinettä sorokkaa ja iso-tätini toivoi, että siitä tarttuisi minuun oikea koivistolaisen naisen virta ja mieli ja iloinen luonne. Reipas minä olen ja iloinen lapsi, omasta mielestäni kunnan

karjalainen ihmisentaimi.

Kyllä minä fiksuna lapsena ymmärrän mikä suuri merkitys on sillä, että karjalaisuus ja meillä koivistolaisilla koivistolaisuus säilyy perinteenä sukupolvesta toiseen. Se täytyy säilyä myös yrityksissä, yhteisöissä ja yhdistyksissä.

Iso-tätini lupasi minulle lahjaksi oman piirakkapulikan, joten sillä kun hieman harjoittelen, niin piirakkakilpailuissa nähdään! Täältä tullaan! Terveisin Ea Kotkasta

Onnitteluit' ja muistamissii'

Muista ystävääsi ilmoituksella.

Tääl' tapahtuu

Kurkelaseuran kutsu

Kurkelaseura ry:n vuosikokous pidetään lauantai 30.1.2016 klo 13.00. Kokouspaikkana on Teboil Kivihovin liikenneasema Salon Suomensjärvellä, Bulevardi 10, 25410 Salo.

Kurkelaseura ry toimii Koiviston Makslahden Kurkelan ja Hoikkalan koulupiirin alueella asuneiden henkilöiden ja heidän jälkeläisten yhteisenä seurana.

Varsinaisen vuosikokousasioiden lisäksi käsitellään seuran sääntöjen päivittämistä tämän päivän toimintaa vastaaviksi, sähköisten palveluiden esittelyä, keskustelua seuran tulevaisuuden toiminnasta ym.

Tervetuloa kaikki Kurkelaseura ry:n asioista kiinnostuneet.

Yhteyshenkilö puheenjohtaja
Juha Hoikkala p. 0451675830, juha.hoikkala@hotmail.fi

Kurkelaseura ry:n hallitus

Turun ja ympäristön Koivistolaiset

23 h Silja Baltic Princess-risteily 22.-23.3.2016

Lähtö tiistai 22.03.2016 klo 20:15 Turku
Paluu keskiviikko 23.03.2016 klo 19:15 Turku

Hinta 46 €/henk., joka sisältää:

- A-luokan ikkunallisen hytin (kaksi samassa hytissä)
 - Buffet lounaan ruokajuomineen ke. klo 14.00
 - Kahvin ja pullan kahviossa
 - Oman ohjelmallisen tilaisuuden ke. klo 10
- Laivan ohjelmassa Eija Kantola, Marita Taavitsainen ja Saija Tuupanen esiintyvät, Club 55 Kuningatar Cocktail

Ilmoittautumiset viim. 21.2. Seija Jaakkola puh. 046-843 4466 / seijam.jaakkola@saunalahti.fi tai Jorma puh. 0400-834 723

Tervetuloa kaikki koivistolaiset ystävineen viihtymään kanssamme !

Porvoon Koivistolaisten Viipurin matka 24.11.2015

Kari Hämäläisen ja Marja-Leenan järjestämä Viipurin matka onnistui hyvin.

Teksti ja kuvat Rainer Montonen

Mukana oli kolmekymmentä iloista jäsentä ja ystävää, Pornaisista, Askolasta, Porvoosta ja Loviisasta. Sää oli vähän tiukuinen, mutta se ei tunnelmaa latistanut.

Viipuri on nykyään hyvin rauhallinen, jopa unelias kaupunki. Ostoksilla kävimme kauppahallissa, torilla, pellava-kaupassa, Tallikkalan torilla ja kauppakeskus Carusellissä.

Kari Hämäläinen ja iloisia matkalaisia onnistuneen matkan jälkeen.

Ruokailu oli Tervaniemessä joka oli 30-luvulla Viipurin suosituin uimaranta läheisyytensä vuoksi. Nyt sinne rakennetaan kesäpaikkaa ravintoloinen, terasseineen ja lapsille leikki-paikkoja. Miehiä oli rakentamassa lisää.

Marja-Leena mummu vei nuoret katsomaan Viipuria. Vasemmalta Marja-Leena mummu, Nikon tyttöstävä Janette, Nelli pojantytty, miniä Kristiina ja pojanpoika Niko. Nuoret olivat matkaan tyytyväisiä ja lupasivat lähteä toistekin.

PIIRAKKAJUHLA

Pornaisien yhtenäiskoululla **sunnuntaina 28.2.2016 klo 14 - 16.**
Kirkkotie 176, 07170 Pornainen.

Tarjolla on itse tehtyjä, samana päivänä paistettuja erilaisia karjalaisia piirakoita. Ohjelmassa on myös arpajaiset. Pääsylippu maksaa 10 euroa (alle 12 v 5 €). Osallistuminen ei edellytä jäsenyyttä.

Hengenravinnoksi geriatrian erikoislääkäri **Tiina Harjulehto** puhuu otsikolla: "Ilo pintaa vaik syvän märkänis! – auttaako asenne ikääntymisen tuomissa vaivoissa?"

Halukkaat leipurit! Tervetuloa koululle opettelemaan (maksutta) ja avustamaan leivonnassa jo klo 8.30 alkaen. Ilmoittautumiset viimeistään ti 22.2. Päivi Rikkola 040-509 1549 paivi.rikkola@live.com. Gluteenittomia leipomuksia on tarjolla, jos tiedossa on niitä tarvitsevia.

Tervetulloo!

Vatnuorin kyläyhdistys

Tilausajot ja Ryhmämatkat
18-50 paikkaisilla autoilla

T MATKAT OY

Tapani Teikari
Pornainen
+358(0)408291824
tapani.teikari@tmatkat.fi
www.tmatkat.com